

Rok svätého Františka z Assisi

Mons. Krzysztof Nykiel, regent Apoštolskej penitenciárie: „Odpustky ako stretnutie s Bohom, nie ako duchovná skratka.“

Regent Apoštolskej penitenciárie komentuje uverejnený dekrét, ktorý vyhlasuje možnosť získania úplných odpustkov v mimoriadnom jubilejnom roku, ktorý vyhlásil pápež Lev XIV. pri príležitosti 800. výročia smrti svätca: „Rok svätého Františka sa nesmie stať ďalšou kapitolou plnou špeciálnych duchovných účinkov, ale tichým prechodom od nadšenia k hlbokjej zrelosti, od veľkolepých osláv k napodobňovaniu v každodennom živote.“

Don Marek Weresa – Vatikán

Nemusíme sa obávať, že posvätný čas jubilea sa stane „banálnym“. Zdôrazňuje to Monsignor Krzysztof Nykiel, regent Apoštolskej penitenciárie, v súvislosti so špeciálnym Jubilejným rokom svätého Františka, ktorý vyhlásil pápež Lev XIV. od 10. januára 2026 do 10. januára 2027 pri príležitosti 800. výročia smrti svätca z Assisi. V deň uverejnenia dekrétu penitenciárie, ktorý oznamuje plnomocné odpustky v tomto mimoriadnom roku, Nykiel hovorí o milosrdenstve, ktoré prekračuje hranice ľudskej spravodlivosti, a zdôrazňuje, že odpustky nie sú „distribútorom milosti“.

Apoštolská penitenciária vydala dekrét o udelení plnomocných odpustkov v roku svätého Františka pri príležitosti 800. výročia jeho smrti. Aké sú presné podmienky a komu je určený?

Apoštolská penitenciária v súlade s vôľou pápeža Leva XIV. vydala dekrét, ktorý udeľuje veriacim plnomocné odpustky v Roku svätého Františka, ktorý sa slávi pri príležitosti 800. výročia smrti svätca z Assisi. Život chudobného z Assisi ukazuje, že Božie milosrdenstvo pôsobí v dejinách aj prostredníctvom ľudí, ktorí otvorili svoje srdcia Jeho dielu. Keď sa pozeráme na jeho príklad, vidíme, že Božia milosť môže premeniť aj tie najväčšie slabosti. Práve odpustky umožňujú oslobodzovať srdce od bremena hriechu, pretože sú Božím odpustením časného trestu za hriechy, ktoré už boli odpustené v sviatosti pokánia a zmierenia, aby sme mohli v plnej slobode vykonať potrebnú nápravu. Jubileum je preto pre veriacich príležitosťou oživiť svoju vieru, posilniť vzťah s Bohom a s cirkevným spoločenstvom. Na získanie plnomocných odpustkov v Roku svätého Františka musia byť splnené niektoré špecifické podmienky stanovené Cirkvou: svätá spoveď, účasť na sv. omši, niektoré modlitby podľa úmyslov pápeža, vnútorné odlúčenie sa od hriechu a vykonanie niektorých skutkov, ako napríklad pobožná púť do františkánskych kostolov, účasť na jubilejných sláveniach, modlitba a meditácia vo františkánskom duchu, ako aj každodenné skutky lásky a pokory, ktoré vyjadrujú duchovnosť svätého Františka. Chcel by som zdôrazniť, že významným prvkom dokumentu je starostlivosť o chorých a starých ľudí, ktorí nemôžu opustiť svoj domov; títo ľudia sa môžu duchovne pripojiť k oslavám Roku svätého Františka tým, že ponúknu Bohu svoje modlitby, utrpenia a každodenné ťažkosti života a zaviazu sa splniť obvyklé podmienky, hneď ako to bude možné.

Veľký duchovný zážitok Jubilejného roka 2025 máme za sebou. Teraz stojíme pred ďalším výnimočným momentom: Rokom svätého Františka. Ako sa vyhnúť duchovnej „únave“ spôsobenou výnimočnými udalosťami? Čo môžeme urobiť, aby sa tento čas nestal banálnym?

Toto je veľmi relevantná otázka. Po intenzívnych a krásnych duchovných zážitkoch Veľkého jubilea nám skutočne hrozí to, čo možno nazvať „infláciou svätosti“, ktorú zažívame, keď výnimočné udalosti strácajú svoju schopnosť dojímať srdce. Ale v živote viery nejde o neustále „viac“, ale o „hlbšie“. Jubilejný rok nádeje bol časom milosti, Cirkev otvorila svoje dvere dokorán. Teraz je dôležité položiť si otázku: čo sa so mnou od tej chvíle stalo? Ak sa nezastavíme a neasimilujeme skúsenosti, aj tie

najsvätejšie okamihy zostanú na úrovni emócií. Môže byť užitočné vrátiť sa k poznámkam, kázňam, duchovným cvičeniam z Jubilea. Identifikovať a izolovať jeden konkrétny plod, ktorý mi zostal (napríklad väčšia dôvera, zmierenie, nová prax modlitby), a urobiť z neho východiskový bod, nie cieľ sám osebe. Postava svätého Františka je obzvlášť cenná v kontexte duchovnej únavy. Nenavrhuje „viac praktík“, ale jednoduchosť a autenticitu: návrat k osobnému čítaniu evanjelia, radosť z malých vecí, viera prežívaná vo vzťahoch, nielen v udalostiach. Rok venovaný svätému Františkovi môže byť pozvánkou k zjednodušeniu modlitby jej prehĺbením namiesto jej znásobenia; ku konkrétnemu prežívaniu evanjelia viac ako k rozprávaní o ňom. Nemusíme sa obávať, že posvätné časy jubileí sa stanú „banálnymi“. Nie sú tu preto, aby nás neustále udivovali, ale aby správne nasmerovali naše srdce. Rok svätého Františka sa nesmie stať ďalšou kapitolou plnou špeciálnych duchovných účinkov, ale tichým prechodom od nadšenia k hlbokaj zrelosti, od veľkolepých osláv k napodobňovaniu v každodennom živote.

V dokumente Apoštolskej penitenciárie čítame nasledujúce slová: „Nech tento Rok svätého Františka povzbudí nás všetkých, každého podľa svojich možností, k napodobňovaniu chudobného z Assisi.“ Aké poslanstvo prináša život svätého Františka pre moderného človeka?

Životopis svätého Františka ukazuje, že skutočné napodobňovanie Krista nie je založené na vyhláseniach alebo myšlienkach, ale na konkrétnom a skutočnom životnom štýle založenom na evanjeliu. Pripomína nám nadčasovú hodnotu chudoby a jednoduchosti. František sa vzdal bohatstva a spoločenského prestíže a ukázal, že sloboda srdca pramení z odpútania sa od materiálnych statkov. Pre dnešného človeka, ktorý žije vo svete konzumu, je to mimoriadne aktuálna výzva k umiernenosti, zodpovednému využívaniu majetku a uprednostňovaniu Boha a blízkych pred materiálnymi statkami: ide o „byť“ viac ako o „mať“. V dnešnej dobe, keď je viera často povrchná alebo zredukovaná na emócie a zážitky, jeho postoj povzbudzuje k súladu medzi vierou a každodenným životom a k svedectvu danému činmi, nielen slovami alebo emóciami. Svätý František učí aktívnej a bratskej láske, najmä voči najslabším, chudobným a marginalizovaným. Jeho život bol odpoveďou na ľahostajnosť, niekedy aj na egoizmus, problémy, ktoré sú rovnako evidentné aj dnes, keď sa medziľudské vzťahy majú tendenciu zplošťovať a „virtuálne prevláda nad realitou“. V neposlednom rade František ukazuje aj to, že mier pochádza z obráteného srdca, nie zo záujmových vyhlásení alebo kompromisov bez pravdy. Vo svete poznačenom konfliktmi, sociálnym násilím a neistotou je jeho život výzvou k budovaniu mieru založeného na evanjeliu Krista, jediného Vykupiteľa človeka!

Dekrét hovorí o potrebe „odpútať sa od hriechu“, aby bolo možné získať odpustky. Ako konkrétne interpretovať túto požiadavku?

Požiadavka „odpútať sa od akéhokoľvek hriechu“, o ktorej sa hovorí v dekréte, sa môže zdať ako jeden z najťažších prvkov teológie odpustkov. Z pastoračného hľadiska je vhodné považovať ju nie za ideál, ktorý je dostupný len pre niekoľkých, ale za postoj srdca, ku ktorému je povolaný každý kresťan. Z teologického hľadiska nejde len o to, že človek spácha hriech, ide o vnútornú akceptáciu hriechu, o „potešenie“, ktoré mu prináša, alebo ochotu spáchať ho znova. Človek sa môže spovedať a zároveň si v srdci uchovávať myšlienku: „Viem, že je to zlé, že to nie je správne, ale nechcem s tým prestať.“ Takýto postoj je pripútanosťou k hriechu, ktorá neutralizuje milosť. Naopak, požadované odpútanie sa od hriechu nie je emocionálny pocit čistoty, ale akt vôle, ktorý hovorí: „Pane, nechcem žiadny hriech, ani ten najmenší.“ V prvom rade to nie je stav bez hriechu. Človek môže mať slabosti, opakované hriechy a dokonca aj bolestivé pády. Dôležitý je úmysel a smerovanie srdca: úprimné rozhodnutie prestať s hriechom tu a teraz. Ak niekto povie Bohu: „Nechcem hriech, nenávidím ho, aj keď viem, že som slabý“, potom v ňom nie je žiadna pripútanosť k hriechu.

Ako pomôcť veriacim v zrelšej duchovnej príprave, aby nepocitovali odpustky ako „distribútora milostí“?

Je dôležité pochopiť, že odpustky sú predovšetkým stretnutím s Bohom a ich sila nespočíva v našich ľudských úsiliach, ale v Božej milosti, ktorá premieňa srdce. Z toho vyplývajú rôzne závery. Všetky kajúce praktiky, ako spoveď, prijímanie, púť, modlitba, sú prostriedkami prípravy, ktoré uľahčujú stretnutie s Bohom, ale nenahrádzajú skutočnú skúsenosť milosti. Skutočné ovocie odpustkov sa prejavuje, keď sa človek vedome otvorí premieňajúcej moci Boha, dovoľí mu pôsobiť vo svojom srdci, uzdravuje vzťahy, odpúšťa a obráti sa. Odpustky teda nie sú „náboženská mágia“ alebo, ako bolo formulované v otázke, „distribútor milosti“, ale pozvánka k živému vzťahu s Bohom, v ktorom človek prijíma dar milosrdenstva namiesto toho, aby ho chcel získať. Boh koná, človek odpovedá veľkorysťou a vierou. Ak pastieri pomôžu veriacim vnímať odpustky ako etapu na ceste obrátenia a nie ako duchovnú skratku, stanú sa skutočne nástrojom dozrievania a prehĺbovania viery, čo je v konečnom dôsledku hlavným cieľom Jubilejného roka svätého Františka.

Zdroj : <https://www.vaticannews.va/it/vaticano/news/2026-01/anno-di-san-francesco-nykiel-giubileo-indulgenze-plenarie.html>